

C211 – CUL26

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2006-2007

12 juni 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken omtrent de ethische code inzake kinderreclame en de investeringen door de commerciële zenders in kinderprogramma's

1

Voorzitter: de heer Dany Vandebossche

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de stand van zaken omtrent de ethische code inzake kinderreclame en de investeringen door de commerciële zenders in kinderprogramma's

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil mijn vraag stellen in een nieuwe context. Er werd intussen beslist om de vijfminutenregel op de kinderreclame af te schaffen en in ruil een deontologische code te schrijven. Ik heb de vraag ingediend naar aanleiding van het rapport van de Kinderrechtencommissaris. We ontvingen het rapport allemaal. Ik vind het normaal dat we rekening houden met de mening van onze paraparlementaire instellingen.

Het rapport van de KRC gaat ervan uit dat zo'n code positief is, maar stelt zich vragen bij de praktische gang van zaken. Hoe gaat de Vlaamse Gemeenschap, via de Vlaamse Regulator voor de Media, bijvoorbeeld de naleving van de code controleren? De argumentatie om de vijfminutenregel af te schaffen was van commerciële aard, namelijk de concurrentiepositie ten opzichte van buitenlandse zenders. Maar misschien geldt die argumentatie even goed voor de deontologische code. Dat is de basisidee van het rapport. Als die code er is of komt, hoe gaat ze dan worden gecontroleerd? Het geldt voor heel wat zaken in de wereld van de media: controle ligt niet voor de hand.

Als de code er komt en als de inkomsten van de commerciële zenders daardoor stijgen, dan gaan zij meer investeren in kinderprogramma's, vooral in het nieuws voor kinderen. Dat is afgesproken met de commerciële televisieomroepen SBS/VT4 aan de ene kant en VMMA aan de andere kant. Kunt u daaromtrent een stand van zaken geven?

Kan de vijfminutenregel volgens u ooit worden ingevoerd op Europees niveau? Of gaat het door de tendens van liberalisering juist de andere richting uit?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Stassen, intussen is alles in kannen en kruiken. We hebben overlegd met alle betrokkenen en we hebben afspraken gemaakt. Er komt een deontologische code. Het lijkt me weinig waarschijnlijk dat de vijfminutenregel opnieuw wordt inge-

voerd, en zeker op Europees niveau. Zowel de vorige als de huidige regering hebben daartoe verschillende pogingen ondernomen. Het is niet gelukt. We zijn op de meest pragmatische manier tot een goede oplossing gekomen. De vraag is welke rechtskracht zo'n code heeft. De VRM zal de naleving moeten controleren.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: De Europese ontwerprichtlijn stelt een verregaande liberalisering voor. Onder andere het onderbreken van kinderprogramma's voor reclame zit daar effectief in vervat. Dat gaat nog een stap verder. Als ik het goed begrepen heb, kunnen we dat misschien nog tegenhouden. Laten we ons daarvoor inspannen.

De heer Carl Decaluwe: De CD&V-fractie had problemen met de afschaffing van de vijfminutenregel. We hebben daar voldoende over gedebatteerd en er is een goede oplossing uit de bus gekomen. De Europese ontwerprichtlijn gaat inderdaad zeer ver. Met een decreet kan men altijd strenger zijn. Mijnheer de minister, het kan toch niet de bedoeling zijn dat kinderprogramma's worden onderbroken voor reclame. Dat gaan we toch niet toestaan? Dan is het hek volledig van de dam. De code moet ongeacht de nieuwe richtlijn blijven bestaan.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Stassen, deze vraag stond al eens eerder op de agenda. Intussen heeft de regering de gedragscode goedgekeurd. Een van de vragen is hoe die nageleefd zal worden. Het gaat niet om zelfregulering, maar we hebben wel in samenspraak met de sector de code tot stand gebracht. Die gedragscode is een uitvoering van artikel 111 van de decreten. Artikel 98 bepaalt ook dat strijdigheid met onder andere de code voor de reclame een overtreding is van de decreten. Het is dus de Vlaamse Regulator voor de Media die toekijkt op de naleving ervan. Ik denk dat die regulator zijn taak ernstig neemt en doet wat decretaal verwacht wordt.

Er kan dus geen strijdigheid zijn met deze gedragscode. Die gedragscode kwam tot stand in overleg met een aantal organisaties: de Gezinsbond, het Kinderrechtencommissariaat, de Private Omroep Federatie, de VRT, de VAR, SBS Broadcasting, VMMA, de Raad voor de Reclame, de Unie der Belgische Adverteerders en de Vlaamse Regulator voor de Media.

Uit dat overleg is een vrij sterke consensus gekomen, behalve over een drietal punten. Die knopen heb ik doorgemaakt. De eerste ging erover of de Vlaamse Regu-

lator, als hij dat opportuun achtte, voorafgaandelijk advies zou vragen aan de Jury voor Ethische Praktijken inzake Reclame, de JEP. Ik heb die bepaling geschrapt omdat ik vind dat de regulator autonoom moet kunnen optreden. Ik ben sterk voor zelfregulering, zeker in deze aangelegenheden. De JEP gaat dat ook doen, werkt constructief mee en weet ook dat de sector er alle belang bij heeft om de code na te leven. Je ziet meer en meer dat allerhande ethische beschouwingen in de commerciële wereld opgeld maken en belangrijk zijn. En dit zowel in het productieproces – geen kinderarbeid, geen uitbuiting – als in de promotie van het soort producten dat men brengt. Bedrijven worden er terecht meer en meer gevoelig voor omdat meer en meer consumenten er aandacht aan schenken.

Een tweede punt ging over het opnemen van de zinsnede waarbij het verboden zou zijn om reclame te voeren voor het overmatig gebruik van producten zoals vetten, transvetzuren, zout, natrium en suikers. Er was discussie over. Ik heb beslist om dat ook op te nemen en dat is ook door de regering goedgekeurd. Daarbij is ook het woord ‘zoals’ opgenomen, wat ook een punt van discussie was. De opsomming is dus niet limitatief: er kan door de regulator dus nog tegen andere mogelijk schadelijke stoffen opgetreden worden.

Op 24 mei heeft de regering de code goedgekeurd. Ze is nu voor advies naar de Mediaraad en de Jeugdraad. Ze komt terug naar de regering waarna ze naar de Raad van State moet en het parlement. De Gezinsbond heeft laten weten dat hij akkoord gaat met de huidige tekst. De controle is dus een bevoegdheid voor de Vlaamse Regulator voor de Media, vervat in artikel 98 van de gecoördineerde decreten.

De omroepen zaten mee aan tafel bij de totstandkoming van de aanvullende bepalingen inzake reclame gericht op kinderen en jongeren. De investering in de kinderprogramma's is inderdaad gelinkt aan de afschaffing van de vijfminutenregel. Intussen zijn er een aantal initiatieven genomen, zowel door VMMA als door VT4. VMMA heeft op zondag 27 mei rechtstreeks de Telenet Kids Awards uitgezonden vanuit Lint. VT4 is in de paasvakantie gestart met MyTV, een nieuw crossmediaal VT4-platform voor kinderen. Zowel VTM als VT4 brengen vanaf dit jaar een actualiteitsprogramma voor jongeren met steun van minister Anciaux. En SBS heeft aangekondigd meer te zullen investeren in kinderprogramma's. Het engagement dat genomen is door de private omroepen wordt dus daadwerkelijk omgezet. Ze kunnen het natuurlijk niet snelsnel doen omdat de meeropbrengsten ook niet van vandaag op morgen gerealiseerd zullen zijn. En door de concurrentie van met name Nickelodeon hebben ze toch wel een serieuze achterstand op het werven van inkomsten rond deze kinderprogramma's.

Met de huidige Europese richtlijn Televisie Zonder Grenzen bestaat er vandaag geen enkel Europees verbod

op het onderbreken van kinderprogramma's. In de nieuwe richtlijn, die goedgekeurd is op de Europese ministerraad en die waarschijnlijk eind september definitief zal zijn, is wel opgenomen dat kinderprogramma's één keer per tijdvak van ten minste 30 minuten mogen worden onderbroken voor reclame en/of telewinkelen, mits de geprogrammeerde duur van het programma meer dan 30 minuten bedraagt. U weet dat wij alle mogelijke inspanningen gedaan hebben om zowel de afschaffing van de vijfminutenregel tegen te gaan als het onderbreken van kinderprogramma's. We hebben daarvoor amendementen opgemaakt en die zijn ook overgenomen door de lidstaat België. In amendement 7 formuleren we een afwijking op het oorspronglandbeginsel voor programma's die hoofdzakelijk gericht zijn op publiek in een andere lidstaat zoals bijvoorbeeld uitzendingen in het Nederlands vanuit Nederland en gericht op Vlaanderen. Daarmee hebben we bot gevangen. We hebben ook amendement 15 ingediend dat een verbod wil invoeren op het onderbreken van kinderprogramma's voor reclame. Ook daar stonden we nagenoeg alleen. Op de laatste ministerraad heb ik in verband met de zorg voor de bescherming van de minderjarigen en kinderen steun gekregen van Zweden, Slovenië en Hongarije.

Zoals u weet, gaat het hier om richtlijnen met een gekwalificeerde meerderheid. Van meet af aan was al duidelijk dat we met dit standpunt op Europees vlak een bijna geïsoleerde positie innemen. De amendementen werden niet aanvaard. Op 24 mei heeft de raad voor Onderwijs, Jeugd en Cultuur een politiek akkoord bereikt over die richtlijn. Er volgt nu nog een tweede lezing in het Europees Parlement. De verwachting is dat dit geen probleem zal vormen omdat er al een afstemming is gebeurd.

Zoals de heer Decaluwe zegt, mogen we wel strengere regels hanteren dan degene die in de richtlijn zijn opgenomen. Ik ben alleszins niet van plan om enige bijkomende versoepeling in te voeren inzake kinderreclame. Kinderprogramma's zullen niet worden onderbroken.

Het grote probleem voor onze commerciële omroepen, zoals het derven van inkomsten, het feit dat onze productiehuisen, producties en acteurs minder kansen kregen, werd door ons op de voorgrond gebracht. In heel grote mate werd aan die bezorgdheid tegemoet gekomen door het opheffen van de vijfminutenregel in Vlaanderen. We hebben daar wel een strenge gedragscode aan gekoppeld. Europa laat dat ook toe. Ze zal zeer binnenkort in werking treden. Ik denk dus dat hun probleem daarmee is opgelost. Hun concurrentiële positie zal niet staan of vallen met het al dan niet toelaten van het onderbreken van die programma's.

Mijns inziens hebben we met de decretale aanpassing en met de gedragscode gedaan wat kon en moest ge-

daan worden. Ik ben niet van plan daarin verder te gaan, ook al zal dit leiden tot een soort van scheeftrekking omdat de nieuwe richtlijn mogelijkheden biedt om kinderprogramma's die vanuit Nederland op onze schermen worden aangeboden, wel te onderbreken voor reclame.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
